

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет фармацевтичний

Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою

**Силабус навчальної дисципліни
Дослідження фармацевтичного ринку**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин , 3 кредитів
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою м. Одеса, вул. Малиновського, буд. 37, 2-й поверх, ауд.211
Викладач (-і)	завідувач кафедри, к.фарм.н., доц., Оксана БЄЛЯЄВА старший викладач Ірина ЯЩУК
Контактна інформація	ЯЩУК Ірина Сергіївна irina.yashchuk@onmedu.edu.ua БЄЛЯЄВА Оксана Іванівна м. Одеса, вул. Малиновського, буд. 37, 2-й поверх, кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою oksana.belyayeva@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.30 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 13.00 кожної суботи. Онлайн – консультації: з 14.30 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 13.00 кожної суботи. ся кожній групі під час занять окремо. Посилання на онлайн - консультацію надаєть

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами може здійснюватися аудиторно (очно) чи дистанційно.

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams та за допомогою месенджерів Viber, Telergram, WhatsApp, Zoom , шляхом створення окремих груп студентів, та електронної пошти.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – методологія та методи проведення досліджень, ситуаційні аналізи, організація проведення досліджень

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: «Українська мова (за професійним спрямуванням), «Іноземна мова» (за професійним спрямуванням), «Вступ у фармацію», «Фармацевтичне право та законодавство», «Основи економіки у фармації», «Інформаційні технології у фармації», «Світова фармацевтична дистрибуція», «Фармацевтичний менеджмент та маркетинг».

Постреквізити: «Організація та економіка фармації», «Фармакоекономіка», «Соціальна фармація», «Оцінка медичних технологій», «Фармацевтична логістика»

Мета дисципліни: набути здобувачем вищої освіти знань щодо системних уявлень про

методологію та методи організації та проведення маркетингових досліджень та ситуаційного аналізу. Спрямована на формування теоретичних знань про структуру, динаміку ринку, діяльність суб'єктів фармацевтичного ринку, а також оволодіння прикладними аспектами досліджень фармацевтичного ринку з метою обґрунтування можливостей конкретного фармацевтичного підприємства, більш ефективної адаптації його виробництва та технологій до вимог ринку, а також пристосування виведених на ринок лікарських засобів та медичних виробів до попиту і вимог кінцевого споживача

Завдання дисципліни:

- надання здобувачам вищої освіти знань щодо дослідницької функції маркетингу у сфері фармацевтичних послуг;
- забезпечення освоєння організаційних знань та дій, спрямованих на організацію та проведення маркетингових досліджень та ситуаційного аналізу;
- вивчення особливостей організації та проведення маркетингових досліджень та ситуаційного аналізу, а також знання про процес впровадження та використання отриманих даних у практичну діяльність підприємств та організацій;
- вивчення наявних методик та підходів до розробки, організації та проведення маркетингових досліджень та ситуаційного аналізу;
- знайомство студентів з техніками збору рекламної інформації;
- формування у студентів загального уявлення про цілі та методи аналізу зібраних даних;
- навчання орієнтуватися у виборі необхідних та достатніх маркетингових досліджень при вирішенні тих чи інших конкретних поставлених завдань;
- знайомство з особливостями, перевагами та недоліками різнопланових джерел маркетингової інформації для проведення досліджень.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- сутність і структуру нормативно-правового регулювання галуззю та закладами охорони здоров'я;
- нормативно-правові акти щодо забезпечення управління персоналом в сфері охорони здоров'я;
- завдання та функції менеджера системи охорони здоров'я в сучасних економічних умовах;
- маркетинговий інструментарій у сфері охорони здоров'я;
- фактори зовнішнього середовища та їх вплив на маркетингову діяльність медичного закладу;
- сучасні інформаційні й комунікаційні технології;
- сучасні управлінські підходи до обґрунтування рішень;
- особливості генерування нових ідей, управління проектами, планування та розподілу часу, автономної праці;
- особливості фармацевтичної науки і практики;
- особливості виявлення потреби в додаткових знаннях у сфері фармації та за напрямком наукових досліджень;

вміти :

- застосовувати науково-професійні знання;
- формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування;
- демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо;
- формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження;

- самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних;
- виконувати та вдосконалювати сучасні методики дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності;
- використовувати результати наукових досліджень в медичній та фармацевтичній практиці, освітньому процесі та суспільстві;
- представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів;
- оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення;
- демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів;
- застосовувати методи планування в роботі лікувально-профілактичних закладів та проводити фінансове планування діяльності медичних установ;
- розробляти управлінські рішення, спрямовані на задоволення потреб населення в медичній допомозі шляхом ефективного вирішення економічних питань;
- проводити комплексне маркетингове дослідження ринку медичних послуг з метою прийняття управлінських рішень;
- розробляти цінову політику, спрямовану на реалізацію стратегічних і оперативних завдань медичного закладу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Курс буде викладатися у формі лекцій (0 год.) та практичних занять (30 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Методи навчання:

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення ситуаційних задач, кейсів, розв'язання розрахункових задач, відпрацювання практичних навичок, виконання індивідуальних завдань. Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, написання рефератів, доповідей, виконання мультимедійних презентацій тощо.

Зміст навчальної дисципліни

Тема №1. Система маркетингових досліджень. Ситуаційний аналіз у маркетингу.

Тема №2. Види маркетингової інформації та інформаційне забезпечення маркетингових досліджень на фармацевтичному ринку

Тема №3. Методи, структура та процес проведення маркетингових досліджень

Тема №4. Методи збирання первинної інформації: анкетування та проведення інтерв'ю

Тема №5. Інтернет: особливості інструментарію якісних онлайн досліджень

Тема №6. Визначення місткості фармацевтичного ринку та його сегментів. Дослідження кон'юнктури ринку .

Тема №7. Дослідження поведінки споживачів на фармацевтичному ринку, виявлення схованого попиту.

Тема № 8. Дослідження конкурентного середовища та конкурентів фармацевтичного підприємства

Тема №9. Дослідження збутової діяльності фармацевтичного підприємства.

Тема №10. Маркетингові дослідження цін при розробці і реалізації цінової політики фармацевтичного підприємства.

Перелік рекомендованої літератури (основної)

Основна література:

Основна:

Основна:

1. Інтернет-маркетинг. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. / уклад. І.Л.Литовченко. 2017. 184 с.
2. Менеджмент і маркетинг у фармації. Навчально метод. посіб. / уклад. О.Г. Чирва, О.В. Гарматюк; МОН України, УДПУ. Умань: Візаві, 2018. 217 с.
3. Менеджмент у фармації. Модуль 1. Навчально-метод. посіб. / В.О. Демченко, Н.О. Ткаченко, Н.М. Червоненко, Т.П. Зарічна; за ред. Є.Г. Книша. Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. 194 с.
4. Ціноутворення: збірник тестових та розрахункових завдань навчальний посібник. Рекомендовано МОН України / уклад. Є.Я. Агеєв, Т.В. Шахматова. 2018. 288 с.
5. Ціноутворення: теорія та практикум. Навчальний посіб. / Є.Я. Агеєв, Т.В. Шахматова, 2018. 376 с.

Додаткова:

1. Основи менеджменту і маркетингу у фармації: Навч. -метод. посіб. для вищих мед. (фарм.) закладів / уклад. Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша та ін. К., 2018. 49 с.
2. Основи права та законодавства у фармації: нац. підруч. для студентів вищ. навч. закл. / А.А. Котвицька, І.В. Кубарева, О.О. Суриков та ін.; за ред. А.А. Котвицької. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 528 с. (Національний підручник).
3. Практикум з маркетингу. Навч. посіб. / уклад А.Я. Агеєв. 2018. 496 с. 4. Фармакоеконіміка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації/ Яковлева Л. В. та ін.; за ред. Л. В. Яковлевої. Вінниця: Нова книга, 2017. 207 с.
5. Армстронг Г. Маркетинг. Загальний курс: навч. посібник. 5-е вид-ня. / Г. Армстронг, Ф. Котлер; пер. з англ. М.: Видавничий дім «Вільямс», 2015. 608 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Лікарські засоби. Управління ризиками для якості (ICH Q9): Настанова СТ-Н
3. МОЗУ 42-4.2:2011. URL: <https://www.dls.gov.ua/wp-content/uploads/2019/02/Настанова-ЛЗУ-управління-ризиками-ICH-Q9.pdf>
4. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
5. Офіційний сайт міжнародної організації зі стандартизації. URL: <http://www.iso.org>
6. Щотижневник «Аптека». URL: <https://www.apteka.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усне опитування, тестування (бланкове або комп'ютерне), контрольні письмові роботи, оцінювання розв'язання розрахункових задач, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних/кейс завдань, оцінювання активності на занятті.

Форми і методи підсумкового контролю: залік

Оцінювання знань (розподіл балів):

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, впевнено демонструє практичні навички з теми заняття, висловлює свою думку з теми заняття
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, демонструє певні практичні навички з теми заняття з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, демонструє практичні навички з теми заняття з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, не демонструє практичні навички з теми заняття

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початка екзаменаційної сесії. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачена

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності,

використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

- Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг.
- Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.
- Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.